

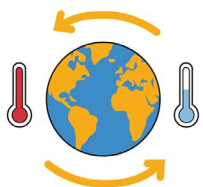
A photograph of two young girls sitting on a wooden bench outdoors. They are both covered in mud, particularly on their legs and arms. The girl on the left is wearing a white t-shirt and blue shorts, while the girl on the right is wearing a pink t-shirt and red shorts. They are both looking towards the right. The background shows a grassy field under a cloudy sky.

De plannen voor 2030 & op weg naar een klimaatneutrale provincie in 2050

Samenvatting

De Noord-Hollandse Klimaataanpak

De Noord-Hollandse Klimaataanpak in 't kort

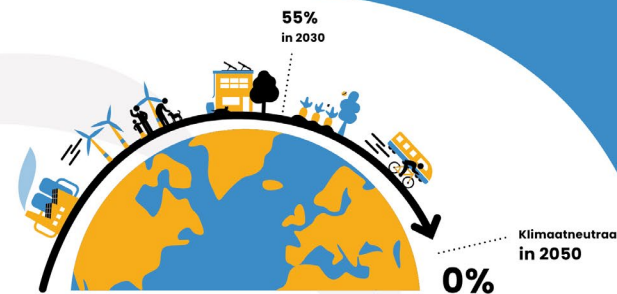
Menselijke activiteiten veroorzaken **klimaatverandering**

Wat leidt tot **opwarming en extreem weer** met wereldwijde gevolgen

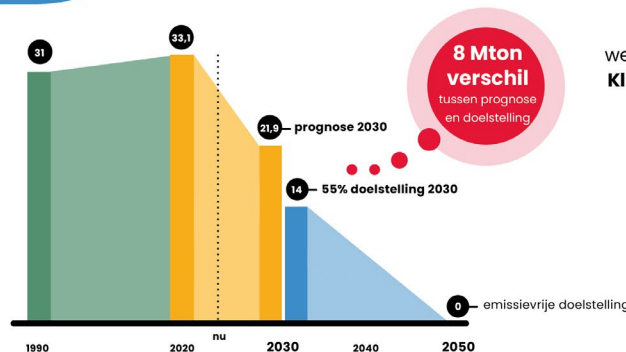
Daarom zijn er **wereldwijde, landelijke en provinciale doelen** gesteld om dit tegen te gaan

Zo stoot provincie Noord-Holland in 2030 55% minder uit en is **Noord-Holland in 2050 klimaatneutraal**

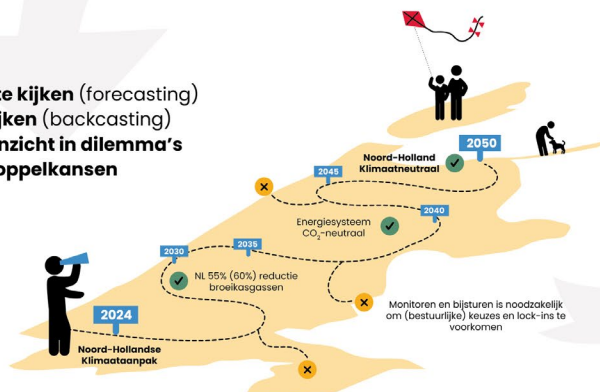
De doelstelling van 55% reductie in 2030 vertalen we naar **specifieke klimaatdoelen in vijf transitiepaden**. Een toekomstbestendige energie-infrastructuur is een randvoorwaarde om de doelen te halen

8 Mton verschil tussen prognose en doelstelling

Met de huidige inzet reduceren we 30% in 2030 maar **de Noord-Hollandse Klimaataanpak richt zich op het behalen van het 55% reductiedoel**

Door vooruit te kijken (forecasting) en terugkijken (backcasting) krijgen we inzicht in dilemma's en koppelkansen

We werken met **vier verschillende perspectieven als werkwijzen** in de Noord-Hollandse Klimaataanpak

- Opgavegericht en cyclisch
- Resultaatgerichte uitvoering
- Data en kennisontwikkeling
- Samenwerking en participatie

De Noord-Hollandse Klimaataanpak in 't kort

Menselijke activiteiten veroorzaken klimaatverandering, wat leidt tot opwarming en extreem weer met wereldwijde gevolgen. In Noord-Holland, een dichtbevolkt en laaggelegen schiereiland, zijn de gevolgen al zichtbaar: wateroverlast, overstromingen, zeespiegelstijging, verzilting, zoetwatertekort, bodemdaling, hitte, droogte en verschuiving van seizoenen.

Eén van de speerpunten van het coalitieakkoord *Verbindend Vooruit! 2023-2027* is bijdragen aan het tegengaan van klimaatverandering. De provincie committeert zich aan het landelijke Klimaatakkoord van 2019 en de daarna gemaakte afspraken, zoals de Nederlandse Klimaatwet.

In 2030 stoot Noord-Holland – vergeleken met 1990 en net als de rest van Nederland – 55 procent minder CO₂ uit. En streeft ernaar om tegen 2050 klimaatneutraal te zijn, dat wil zeggen: netto nul CO₂-uitstoot.

De Noord-Hollandse Klimaataanpak werkt deze ambitie uit en biedt een visie op een schoon, groen en klimaatbestendig Noord-Holland en een toekomstbestendig energiesysteem, hoe we daar komen en wat daarvoor nodig is. Het geeft inzicht in de strategieën, keuzes, acties en maatregelen om klimaatverandering effectief tegen te gaan in en door de provincie Noord-Holland.

Met het huidige klimaatbeleid is de prognose dat de provincie Noord-Holland in 2030 circa 30 procent minder CO₂-uitstoot, vergeleken met 1990. Dat is een totale uitstoot van 21,9 Mton CO₂-eq. Een broeikasgasreductie van 55 procent betekent een maximale uitstoot van 14 Mton CO₂-eq voor 2030. We moeten nog 8 Mton CO₂-eq uitstoot voorkomen. Om die 55 procent reductie te halen hebben we per sector of transitiepad – duurzame energieopwekking, mobiliteit, gebouwde omgeving, industrie, landbouw en landgebruik – concrete, meetbare en realistische klimaatdoelen geformuleerd op de lange en middellange termijn die aansluiten bij Europese en landelijke doelen. Dit doen we ook voor onze eigen organisatie.

Oog houden voor het welbevinden van bewoners, draagvlak en betaalbare en uitvoerbare maatregelen is heel belangrijk. Daarom werkt de provincie Noord-Holland met principes om publieke belangen af te wegen: resultaatgericht en uitvoerbaar, betaalbaar en rechtvaardig, draagvlak en lokale betrokkenheid, en bijdragen aan andere provinciale opgaven. Ook gaan we in op wat we *als* provincie kunnen doen om *in* de provincie aan de klimaatopgave te werken.

Per transitiepad staat de huidige inzet beschreven die de circa 30 procent reductie oplevert. We formuleren mogelijke strategische keuzes om de doelstellingen van 55 procent te halen. Die keuzes zijn inspanningsverplichtingen, wat we doen als provincie. Bij eigen organisatie gelden resultaatverplichtingen, waar we ons committeren aan de uitkomst. We werken onder meer aan een energieneutrale provinciale organisatie (al in 2030) waarbij we ook alleen groene stroom gebruiken. Inkopen zijn zoveel mogelijk circulair, klimaatneutraal, natuurinclusief, sociaal en met oog voor sociale waardes.

Een toekomstbestendige energie-infrastructuur is de randvoorwaarde om de reductiedoelen in de transitiepaden te behalen. Daarnaast is ruimtegebruik een dwarsdoorsnijdend thema. Immers: alle opgaven – energiesysteem, klimaat, mobiliteit, woningbouw, landbouw, natuur, water, industrie – hebben ruimte nodig, boven- en ondergronds. Door vooruit te kijken

(*forecasting*) en terug te kijken (*backcasting*) krijgen we inzicht in de conflicten en kansen in ruimte voor klimaatmaatregelen en ruimte voor andere provinciale doelen.

De Noord-Hollandse Klimaataanpak biedt inzicht in de methoden en benaderingen die nodig zijn voor de overgang naar een klimaatneutrale samenleving. Een succesvolle transitie naar een duurzame samenleving heeft ingrijpende gevolgen voor het hele maatschappelijke systeem, inclusief sociale, technologische, economische en organisatorische aspecten, en beïnvloedt ook biodiversiteit, grondstoffengebruik en bestaanszekerheid. Voor een samenhangende en effectieve aanpak is een systeemperspectief essentieel.

Vanuit dat perspectief werken we met vier benaderingen:

- **Opgavegericht en cyclisch.** Deze benadering stimuleert samenhangende oplossingen boven sectorale benaderingen. Belangrijk, omdat transitiepaden onderling verbonden zijn. Bovendien willen we weten en meten of we de meest effectieve acties ondernemen.
- **Resultaatgerichte** plannen voor uitvoer en een heldere verdeling van verantwoordelijkheden. In plaats van taakgericht werken we resultaatgericht toe naar concrete, meetbare doelstellingen en een heldere verdeling van verantwoordelijkheden.
- **Data en kennisontwikkeling.** Eén van de kenmerken van een transitie is dat er wel een stip op de horizon is, maar de weg ernaartoe nog grotendeels onbekend is. Dat vraagt om 'al doende te leren en al lerende te doen'.
- **Participatie en samenwerking.** De transitie vraagt gedragsverandering, samenwerking, zeggenschap en actie van verschillende partijen. Maatwerk en flexibiliteit zijn essentieel bij het organiseren van participatie, met respect voor de diversiteit van actoren en situaties.

Vanuit opgavegericht en cyclisch werken we met een provinciale klimaatbeleidscyclus, gekoppeld aan de Planning & Control-Cyclus. Dit is hét instrument om inzicht te krijgen in welke provinciale maatregelen het meest effectief zijn voor de reductie van broeikasgassen. We kunnen onze taken ermee structureren, financiële beslissingen nemen, de voortgang jaarlijks monitoren en indien nodig bijsturen. De klimaatdoelen beleggen we structureel in de Planning & Control-cyclus.

Omdat klimaatbeleid gevolgen heeft voor ieders dagelijks leven, willen we een rechtvaardige transitie waarborgen. Participatie heeft dan ook een duidelijke plek in de klimaatopgave. Onze doelen:

- nieuwe inbreng, kennis en ervaring van Noord-Hollandse burgers, bedrijven, lokale energiecoöperaties, maatschappelijke organisaties en andere overheden bijeenbrengen,
- diegenen betrekken die de effecten van klimaatmaatregelen ervaren,
- op een eerlijke en transparante manier besluiten nemen waarbij we alle stemmen horen en meenemen, en rekening houden met alle belangen.

Ten slotte: De klimaattransitie vereist een verenigde aanpak en effectieve samenwerking op verschillende bestuursniveaus. De provincie werkt nauw samen met gemeenten, waterschappen, het Rijk en de EU. Vooral de inzet en financiering van het Rijk zijn belangrijke randvoorwaarden om de provinciale doelstellingen te behalen. We brengen in beeld wat we zelf kunnen en waar we afhankelijk zijn van anderen, zoals het Rijk en andere medeoverheden.

